

## Đề thi vào lớp 10 môn Văn năm 2023 - 2024 Bắc Giang

### Câu 1.

a.

- Từ láy: lỏng lộng, bập bùng.

- Từ ghép: cất cánh, đường đời.

b. Xét theo mục đích nói, câu văn: “Cái gì ngày ấy tôi cùng thấy đẹp” là câu

c. Những câu văn trong đoạn trích gọi nhắc đến phẩm chất anh hùng là”

+ In dấu ảnh hình những con đường đời đỏ au dưới tán rừng xanh Yên Thế huyền i thâm u, cùng lịch sử như là huyền thoại của người thủ lĩnh áo vải.

+ Những con đường.....Ở đây người ta đã bắn rơi Thần Sấm Con Ma bằng súng trường, và cho phi công Mỹ ngồi xe trâu làm thành biểu tượng một thời chống Mỹ.

d. Việc lặp lại cụm từ “Làm sao quên” có tác dụng nhấn mạnh nỗi nhớ, sự lưu luyến của tác giả đối với mảnh đất Bắc Giang.

e. Gợi ý:

Qua đoạn trích, nhân vật tôi đã thể hiện

- Tình yêu thương sự gắn bó với mảnh đất Bắc Giang.

- Niềm tự hào với mảnh đất này

- Sự nhớ nhung, lưu luyến khi phải rời xa mảnh đất thân yêu.

f. Học sinh tự trình bày trách nhiệm của bản thân mình đối với quê hương.

Gợi ý:

- Nỗ lực học tập để đóng góp phát triển quê hương.

- Giới thiệu hình ảnh đẹp của quê hương đến với bạn bè trên cả nước để quảng bá hình ảnh quê nhà.

## **Câu 2.**

\* Giới thiệu vấn đề cần nghị luận: ý nghĩa của những kỉ niệm đẹp trong cuộc sống

VD: Người ta thường nói về những kỉ niệm đẹp trong cuộc sống như một thứ gì đó quý giá và ý nghĩa nhất trong tim mỗi người.

\* Bàn luận vấn đề:

- Giải thích kỉ niệm đẹp: những kỉ niệm thời thơ ấu khi chúng ta còn bé, vô lo vô nghĩ, hồn nhiên vui chơi tinh nghịch hay những kỉ niệm đáng nhớ trong cuộc sống hàng ngày mà chúng ta khắc ghi lại trong tâm trí mình.

- Phân tích

+ Mỗi con người ai cũng có tuổi trẻ, cũng trải qua những năm tháng trẻ con vui tươi, hồn nhiên, những kỉ niệm đó sẽ theo chúng ta đến suốt cuộc đời, góp phần làm hoàn thiện tính cách, lối sống của bản thân sau này.

+ Kỉ niệm đẹp của tuổi thơ hay trong cuộc sống hàng ngày có vai trò vô cùng quan trọng đối với mỗi con người, mỗi người đều có những kỉ niệm

cho riêng mình.

Người không có tuổi thơ, không có kí ức đẹp là những người có tâm hồn nghèo nàn, sau này khi nhìn lại không có gì đáng nhớ tạo ra sự trống rỗng.

- Chứng minh

+ Học sinh tự lấy dẫn chứng về tầm quan trọng của kí ức đối với cuộc sống của con người.

+ Tuy nhiên trong cuộc sống cũng có những kí ức đau buồn của thời trẻ mà con người ta muốn quên đi, nó là vết thương lớn theo ta đến suốt đời. Lại có những người thu mình trong một góc từ nhỏ, ít giao lưu, những người này sẽ có ít kí ức để nhớ về.

Kết thúc vấn đề: Khái quát lại vai trò, tầm quan trọng của những kỉ niệm đẹp trong cuộc sống; đồng thời rút ra bài học, liên hệ bản thân.

### **Câu 3.**

**1. Giới thiệu chung** (Dẫn dắt ngắn gọn nhất về tác giả tác phẩm và 7 câu thơ).

- Tác giả: Tên thật: Trần Đình Đắc (1926 - 2007), Bút danh: Chính Hữu. Là nhà thơ - chiến sĩ trong suốt thời gian chống Pháp – Mĩ. Chính Hữu quê ở huyện Can Lộc, tỉnh Hà Tĩnh.

- Đề tài sáng tác: Tập trung chủ yếu vào đề tài người lính và chiến tranh, đặc biệt là tình cảm đồng chí, đồng đội, sự gắn bó của tiền tuyến với hậu phương.
- Phong cách sáng tác: Hình ảnh thơ chọn lọc, hàm súc: ngôn ngữ trong sáng giản dị dồn nén cảm xúc.
- Giải thưởng Hồ Chí Minh về văn học nghệ thuật năm 2000.

- Tác phẩm: Bài thơ sáng tác vào mùa xuân năm 1948, thời kì đầu của cuộc kháng chiến chống Pháp.

- 7 câu thơ đầu nói lên cơ sở hình thành tình đồng chí.

## 2. Phân tích

### Cơ sở hình thành tình đồng chí

- Tình đồng chí bắt nguồn từ sự tương đồng về hoàn cảnh xuất thân của những người lính:

*"Quê hương anh nước mặn đồng chua  
Làng tôi nghèo đất cày lên sỏi đá".*

"Anh" ra đi từ vùng "nước mặn đồng chua", "tôi" từ miền "đất cày lên sỏi đá". Hai miền đất xa nhau, "đôi người xa lạ" nhưng cùng giống nhau ở cái "nghèo". Hai câu thơ giới thiệu thật giản dị hoàn cảnh xuất thân của người lính: họ là những người nông dân nghèo.

- Tình đồng chí hình thành từ sự cùng chung nhiệm vụ, cùng chung lý tưởng, sát cánh bên nhau trong hàng ngũ chiến đấu:

*"Súng bên súng, đầu sát bên đầu"*

Họ vốn "chẳng hẹn quen nhau" nhưng lý tưởng chung của thời đại đã gắn kết họ lại với nhau trong hàng ngũ quân đội cách mạng. "Súng" biểu tượng cho nhiệm vụ chiến đấu, "đầu" biểu tượng cho lý tưởng, suy nghĩ. Phép điệp từ (súng, đầu, bên) tạo nên âm điệu khoẻ, chắc, nhấn mạnh sự gắn kết, cùng chung lý tưởng, cùng chung nhiệm vụ.

- Tình đồng chí nảy nở và bền chặt trong sự chan hoà và chia sẻ mọi gian lao cũng như niềm vui:

Đêm rét chung chăn thành đôi tri kỷ.

Cái khó khăn thiếu thốn hiện lên: đêm rét, chăn không đủ đắp nên phải "chung chăn". Nhưng chính sự chung chăn ấy, sự chia sẻ với nhau trong gian khổ ấy đã trở thành niềm vui, thắt chặt tình cảm của những người đồng đội để trở thành "đôi tri kỷ".

=> Sáu câu thơ đầu đã giải thích cội nguồn và sự hình thành của tình đồng chí giữa những người đồng đội. Câu thơ thứ bảy như một cái bản lề khép lại đoạn thơ một để mở ra đoạn hai.

- Hai từ "Đồng chí" như chiếc bản lề, khép lại sự hình thành đồng chí để mở ra trang thơ mới - trang thơ của tình cảm tha thiết, quý giá giữa những người lính với nhau. Những người lính mới hôm qua còn tay cây, chân lấm tay bùn, nay nghe theo tiếng gọi thiêng liêng của Tổ quốc yêu thương mà lên đường ra trận.

### **3. Tổng kết**

Nội dung: Đoạn thơ thể hiện chân thực, cảm động một tình cảm lớn mang tính thời đại đó là tình đồng chí bền chặt, thiêng liêng của những người lính cách mạng. Qua đó tác giả đã khắc họa thành công hình ảnh người lính thời kì đầu chống Pháp.

Nghệ thuật: Lối miêu tả chân thực, tự nhiên, từ ngữ, hình ảnh giản dị và giàu sức gợi, cảm xúc dồn nén.

# Đề thi vào lớp 10 môn Văn Bắc Giang năm 2023 - 2024

## KỶ THI TUYỂN SINH VÀO LỚP 10

SỞ GIÁO DỤC VÀ ĐÀO

THPT

TẠO

Năm học: 2023 - 2024

BẮC GIANG

Môn: Ngữ văn

ĐỀ CHÍNH THỨC

Ngày thi: 3/6/2023

Thời gian: 120 phút (không kể thời gian  
chép đề)

### Câu 1 (4,0 điểm)

Đọc đoạn trích sau và thực hiện các yêu cầu:

*Cậu bé Bắc Ninh qua sông Cầu lần đầu tiên sang đất Bắc Giang. Rồi ở lại suốt 13 năm để mảnh đất ấy nuôi dạy trưởng thành.*

[...]

*Cái gì ngày ấy tôi cũng thấy đẹp. Cả chiếc xe ca, cả con đường 13 bụi đỏ, đưa tôi về đất trung du sông Lục núi Huyền. Quê tôi vốn ở vùng đồng nước, ao bèo, chân tre ngô gạch quanh co. Đến đây thấy trung du lồng lộng, đồi cỏ xanh biếc nghiêng cả chân trời, cảm giác thấy mình như con chim cất cánh bay vút giữa không gian. Rồi tôi có chút tình đầu mơ hồ với một cô gái đẹp ở đây, nhận nơi này là quê ....*

[...]

*Bắc Giang in dấu trong tôi ảnh hình một dãy Nham Biền trập trùng soi bóng trên cánh đồng nước ngập mênh mang. In dấu ảnh hình những con đường đồi đỏ au dưới tán rừng xanh Yên Thế huyền bí thâm u, cùng lịch sử như là huyền thoại của người thủ lĩnh áo vải. Những con đường của*

*xứ Lục Ngạn – An Châu – Biển Động hoang sơ lối ngõ sim mua. Ở đây ngày ấy người ta đã bắn rơi Thần Sấm Con Ma bằng súng trường, và cho phi công Mỹ ngồi xe trâu làm thành biểu tượng một thời chống Mỹ.*

*Làm sao tôi quên được cái không khí những buổi chiều nắng đông vừa tắt, sương tím mờ dày đặc, tiếng các lò ép mật cọt két, mùi mật đun thơm ngào ngạt, ánh lửa bập bùng đầu ngõ xua đi cái lạnh giá núi rừng. Làm sao quên nước dòng Thương dòng Lục lúc nào cũng xanh trong, những cô gái đội nón ra tắm ban trưa, đôi vai trần lóa lên dưới nắng.*

*Làm sao quên những buổi áp phiên chợ huyện, trên bến dưới thuyền người như trảy hội, áo nâu áo chàm, sản vật cao hổ mật ong, và những đôi trai gái Tày Nùng hát soong hao suốt đêm tình tự...*

*Yêu lắm, nhưng rồi cũng có một ngày tôi phải rời đất Bắc Giang. Mười ba năm hoa niên của đời tôi đã ở đây. Mọi thứ hình thành trong tôi là từ mảnh đất này.*

*(Trích Mảnh đất hoa niên, Nguyễn Phan Hách, Văn Bắc Giang thế kỷ XX, NXB Hội Nhà văn, 2002, tr.511-514)*

- a. Chỉ ra từ láy, từ ghép trong các từ sau: lỏng lẻo, cất cánh, đường đời, bập bùng.
- b. Xác định kiểu câu xét theo mục đích nói của câu văn sau: Cái gì ngày ấy tôi cũng thấy đẹp.
- c. Những câu văn nào trong đoạn trích gợi nhắc phẩm chất anh hùng của người dân Bắc Giang?
- d. Việc lặp lại cụm từ “Làm sao quên” trong đoạn trích có tác dụng gì?

e. Qua đoạn trích, nhân vật “tôi” đã thể hiện tình cảm, thái độ như thế nào đối với mảnh đất Bắc Giang?

f. Theo em, thế hệ trẻ Bắc Giang ngày nay cần làm gì để thể hiện trách nhiệm của mình đối với quê hương? (Nêu ít nhất 02 việc làm phù hợp.)

**Câu 2** (2,0 điểm)

Viết đoạn văn (khoảng 200 chữ) bày tỏ suy nghĩ của em về ý nghĩa của những kỉ niệm đẹp trong cuộc sống.

**Câu 3** (4,0 điểm)

Phân tích đoạn thơ sau:

*Quê hương anh nước mặn, đồng chua  
Làng tôi nghèo đất cày lên sỏi đá.  
Anh với tôi đôi người xa lạ  
Tự phương trời chẳng hẹn quen nhau,  
Súng bên súng, đầu sát bên đầu,  
Đêm rét chung chăn thành đôi tri kỉ.  
Đồng chí!*

*(Trích Đồng chí, Chính Hữu, Ngữ văn 9, Tập một, NXB Giáo dục Việt Nam, 2019, tr. 128)*



**Câu 1 (4,0 điểm)**

Đọc đoạn trích sau và thực hiện các yêu cầu:

Cậu bé Bắc Ninh qua sông Cầu lần đầu tiên sang đất Bắc Giang. Rồi ở lại suốt 13 năm để mảnh đất ấy nuôi dạy trưởng thành.

[...]

Cái gì ngày ấy tôi cũng thấy đẹp. Cả chiếc xe ca, cả con đường 13 bụi đỏ, đưa tôi về đất trung du sông Lục núi Huyền. Quê tôi vốn ở vùng đồng nước, ao bèo, chân tre ngõ gạch quanh co. Đến đây thấy trung du lồng lộng, đồi cỏ xanh biếc nghiêng cả chân trời, cảm giác thấy mình như con chim cất cánh bay vút giữa không gian. Rồi tôi có chút tình đầu mơ hồ với một cô gái đẹp ở đây, nhận nơi này là quê...

[...]

Bắc Giang in dấu trong tôi ảnh hình một dãy Nham Biền trập trùng soi bóng trên cánh đồng nước ngập mênh mang. In dấu ảnh hình những con đường đôi đỏ au dưới tán rừng xanh Yên Thế huyền bí thâm u, cùng lịch sử như là huyền thoại của người thủ lĩnh áo vải. Những con đường của xứ Lục Ngạn – An Châu – Biện Động hoang sơ lối ngõ sim mua. Ở đây ngày ấy người ta đã bắn rơi Thần Sấm Con Ma bằng súng trường, và cho phi công Mỹ ngồi xe trâu làm thành biểu tượng một thời chống Mỹ.

Làm sao tôi quên được cái không khí những buổi chiều nắng đông vừa tắt, sương tím mờ dày đặc, tiếng các lò ép mật cốt kết, mùi mật đun thom ngào ngạt, ánh lửa bập bùng đầu ngõ xưa đi cái lạnh giá núi rừng.

Làm sao quên nước dòng Thương dòng Lục lúc nào cũng xanh trong, những cô gái đội nón ra tắm ban trưa, đôi vai trần lóa lên dưới nắng.

Làm sao quên những buổi áp phiên chợ huyện, trên bến dưới thuyền người như trẩy hội, áo nâu áo chàm, sản vật cao hồ mật ong, và những đôi trai gái Tây Nùng hát soong hao suốt đêm tình tự...

Yêu lắm, nhưng rồi cũng có một ngày tôi phải rời đất Bắc Giang. Mười ba năm hoa niên của đời tôi đã ở đây. Mọi thứ hình thành trong tôi là từ mảnh đất này.

(Trích *Mảnh đất hoa niên*, Nguyễn Phan Hách, Văn Bắc Giang thế kỷ XX, NXB Hội Nhà văn, 2002, tr.511-514)

- Chỉ ra từ láy, từ ghép trong các từ sau: *lồng lộng, cất cánh, đường đôi, bập bùng.*
- Xác định kiểu câu xét theo mục đích nói của câu văn sau: *Cái gì ngày ấy tôi cũng thấy đẹp.*
- Những câu văn nào trong đoạn trích gọi nhắc phẩm chất anh hùng của người dân Bắc Giang?
- Việc lặp lại cụm từ "*Làm sao quên*" trong đoạn trích có tác dụng gì?
- Qua đoạn trích, nhân vật "*tôi*" đã thể hiện tình cảm, thái độ như thế nào đối với mảnh đất Bắc Giang?
- Theo em, thế hệ trẻ Bắc Giang ngày nay cần làm gì để thể hiện trách nhiệm của mình đối với quê hương? (Nêu nhất 02 việc làm phù hợp.)

**Câu 2 (2,0 điểm)**

Viết đoạn văn (khoảng 200 chữ) bày tỏ suy nghĩ của em về ý nghĩa của những kỉ niệm đẹp trong cuộc sống.

**Câu 3 (4,0 điểm)**

Phân tích đoạn thơ sau:

Quê hương anh nước mặn, đồng chua  
Làng tôi nghèo đất cày lên sỏi đá.  
Anh với tôi đôi người xa lạ  
Tự phương trời chẳng hẹn quen nhau,  
Súng bên súng, đầu sát bên đầu,  
Đêm rét chung chăn thành đôi tri kỉ.  
Đồng chí!

(Trích *Đồng chí*, Chính Hữu, Ngữ văn 9, Tập một, NXB Giáo dục Việt Nam)

HẾT